

REDACTIA
AD. STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 luna fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se inapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

pe 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Ce vom noi Români?

Spus'am totdeauna în fața lumii franc și fără încungiur, spus'am că Români suntem și numai ca Români vom să trăim.

Guvernanții nostri însă închis'au ușile parlamentului dinaintea noastră ca acolo să nu ne putem afirma, și de doi ani suprimatu-ni-au chiar și dreptul de liberă întrunire, ca nici afară de parlament să nu ne putem manifesta.

Opreliștea arbitrară și nelegală dintru început era îndreptată în contra partidului național, ear' acum se îndreptază în contra întreg poporului român din țările de sub coroana Sfântului Stefan.

Primarul orașului Arad, în decisiul prin care a oprit ținerea adunării naționale din 11/23 Decembrie, zice expres, că în Ungaria nu se permite ca singuratic naționalități să se organizeze pe basă etnică ori națională.

Aceasta va să zică cu alte cuvinte: în Ungaria nu le este permis naționalităților nemaghiare să trăiască cu ființă și individualitatea lor națională.

Mai tare însă și mai puternică decât toate măsurile draconice ale actualului sistem politic de anihilare este conștiința poporului român, în care cu slove neperitoare sunt adânc tipărite cuvintele lui Ienăchiță Văcărescu:

„Urmașilor mei Văcărești
Las vouă moștenire
„Creșterea limbii românești
„Și a patriei iubire“.

Creșterea sau cultivarea limbii naționale, și astfel conservarea naționalității române este cuintesanta programului nostru național.

Pentru realizarea acestui program firesc, tipărit în conștiința națională, poporul român a dat jertfă cu prisosință și va da și de aici înainte până când cuvântul trup se va face.

Legislațiunea țării noastre nu a respins diploma din Octombrie 1860 pentru rațiunea că aceasta conținea principiul egalității naționale, și a declarat solemn în toate rezoluțiunile și adresele sale de repetite ori că ea dorește a pune în valoare principiul egalității naționale.

Legislațiunea a recunoscut și aceea că trebuie a se da națiunilor particulare tot ce este compatibil cu integritatea și unitatea patriei noastre. Și noi Români de treizeci de ani necontenit reclamăm aceea-ce însăși legislațiunea țării a recunoscut altădată că este just și ecuitabil: aplicarea principiului egalității naționale.

În dieta din 1874 deputații națio-

nali români, în frunte cu dl Dr. Al. Mocsony prezentară chiar un proiect de rezoluțiune, prin care stăruiau ca camera examinând cu de-amănuntul condițiunile de împăciuire și mulțumire a popoarelor nemaghiare din patrie în privința naționalității, limbii și culturii comune, să iee dispozițiunile cuvenite despre măsura și modul în care ar fi a se considera și realiza acelea.

Maghiarii însă nu voiau să audă nimic despre condițiuni de împăciuire și de mulțumirea naționalităților. Mocsonyi văzând că nu poate spera nimic dela parlament se retrase de pe terenul luptei parlamentare. Ear' guvernul maghiar, ca să-și poată urma necontrazis și necombătut politica de maghiarizare, adică de contopire a naționalităților într'o singură națiune „națiunea maghiară una și nedespărțită“, — prin aplicarea unui sistem pervers la alegerile parlamentare isbutiră, în fine după zece ani, ca în parlamentul ungar să nu mai fie deputați naționali Români.

Dar' cu această metodă chestiunea națională, departe de a fi rezolvită, ea a devenit dimpotrivă tot mai acută, căci „Vox populi, vox Dei“ — vocea poporului este vocea lui Dumnezeu. Și poporul român n'a renunțat la existența națională, ci reclamă neîncetat drepturile sale politice și naționale. Cu credință în Dumnezeu și cu nădejde în viitorul neamului el zice stăpânitorilor zilei: Cei puternici plecați-vă, căci cu noi este Dumnezeu! Cu noi este dreptatea și adevărul.

Adunarea dela Arad a dovedit cu prisosință Maghiarilor la lumina zilei că dreptul de liberă întrunire poate stăpânirea să-l suprimeze prin violență și dispozițiuni nelegale, dar' nu poate și nu va pute nici odată a suprima manifestațiunea poporului român.

Rezoluțiunile ce le-am dat publicității, deși n'au fost enunțate în adunare formal constituită, ele sunt de fapt enunțări ale adunării, vestind clar că suntem și ce vom. Presa maghiară neputând tăgădui faptul acesta, își dă aparența de a-l ignora, ori a-l micșora valoarea.

Noi însă mulțumiți de astădată cu rezultatul moral obținut, vom zice în ciuda adversarilor nostri:

„Viitor de aur românească are
„Și prevăd prin secolii a ei înălțare!“

Situația în parlamentul maghiar este foarte amenințătoare. Azi sau mâine s'ar mai putea îndrepta. Dacă dieta va vota proiectul, Joi el ar putea trece și prin casa magnaților și s'ar sancționa încă la timp. În numele guvernului Jeszenszky a încercat să capeteze opoziția, dar fără nici un rezultat. La cas că proiectul s'ar vota în primele zile a lui Ianuarie, guvernul va da legii putere retroactivă și n'ar recurge la ordinațiuni.

După Români — Sârbii. Abia am trecut peste întrunirea noastră, și eată că ne vine știră despre o altă întrunire de protestare tot atât de mareșă și impunătoare, convocată de frații și aliații nostri Sârbi pe ziua de 30 Decembrie c. la Vêrșet.

Dăm mai la vale apelul lansat de bărbății frunțași ai Sârbilor, apel care s'a publicat în organul radical „Srjestvo“ din Vêrșet.

Fraților! A sosit timpul suprem ca să dăm expresie puternică și rezolută amăriciunii noastre ce simțim din cauza tendințelor de maghiarizare a guvernului maghiar! Frații nostri Slovaci, Români și Sași au făcut aceasta prin întrunirile lor; deputații Sași și-au împlinit cu sfințenie datoria lor în Dietă; metropolitul Românilor și-a redicat glasul seu puternic în casa magnaților întru apărarea naționalității sale, numai din partea noastră a Sârbilor nu s'a auzit încă nici un cuvânt de protestare. Dușmanii poporului sârbesc cu drept cuvânt pot fi în credință, că poporul sârbesc este un mort de viu, care s'a prăbușit însuși în mormânt, dacă nici în acest ultim moment nu ne vom deștepta și prin protestul nostru energetic nu vom da dovadă că trăim. Acest protest îl pretinde dela noi sângele de martir al glorioșilor nostri străbuni, venerațiunea și recunoștința ce purtăm față de faptele lor mărețe precum și mândria și numele glorios al poporului sârb. Să ne întrunim dar în ziua de 30 Decembrie c. la Vêrșet ca să ne ridicăm glasul față de nedreptățile ce se aduc națiunii noastre, ca să protestăm în contra tendințelor de maghiarizare a guvernului maghiar, căci numai astfel ne vom arăta vrednici de glorioșii nostri străbuni și de falnicul nostru nume de Sârbi!

Urmează apoi sute de subscrieri din orașele și comunele: Biserica-albă, Vêrșet, Novisad, Zombor, Sabadca, Ciacova, Beccherecul-mare, Covinul de sus, Jablia, Melența, Panciova, Zenta, Becia veche, Timișoara, Chichinda-mare, Jancovaș, Codin, Mol, Perlas, Sf.-Tâmaș, Titel, Becia-turcească și Canija-turcească.

Credem că este de prisos a mai aminti, că mișcarea atât de impunătoare a fraților nostri Sârbi ne umple de bucurie și nu ne îndoim, că nici ei nu se vor da îndărăt dela piedicile ce li vor pune în cale Drotleffii Salaczii și alte sluge ale guvernului.

Las să vadă șovinii cine sunt acei câțiva agitatori.

Înainte, căci a noastră va fi izbânda!

Motenegro — regat. „Morning Post“ întărește știră, că principele Montenegrului vrea să ia titlul de rege.

Legăturile cu curtea italiană au ridicat vaza principatului, tot așa și relațiunile către Rusia sunt cele mai intime.

Meetingul din București.

(Correspondență part. a „Trib. Poporului“.)

București, 27 Dec.

Meetingul de protestare în contra neumanilor legi aduse de guvernul maghiar pentru maghiarizarea comunelor și „locurilor sfinte“, locuri de care multe suveniri ale neamului românesc sunt legate, a reușit așa de splendid după-cum toți Români iubitori de neamul seu îl doreau. A fost angajată sala „Eforiei“, dar' refuzându-se cu

24 ore înainte de termin s'a angajat altă sală, sala „Hugo“.

Sala plină de lume — zeci de mii au primit cu aplauze pe Vlădescu, președintele Ligei culturale.

Domnia sa mulțumește cetățenilor cari acum 2 luni au știut răspunde presei maghiare, întruniți tot în această sală, că prietenia între Maghiari și Români din Regat nu poate exista până când politica agresivă nu va înceta. (Aplauze.)

Vorbește apoi, că acum după 2 luni când vedem că Maghiarii atentează chiar și la ce au mai scump frații nostri, la numele istorice ale comunelor, nu ne mai este iertat a sta cu mâinile în sân, ci datori suntem a arăta Europei culte, că starea de lucruri din Ungaria nu se mai poate suferi.

Pentru-ca pacea pe care o dorește Europa să se mențină e de lipsă ca în Ungaria unde Maghiarii au fost sunt și va fi un element tulburător, ca Europa să vină și să spună cuvântul Ei. Nu ne este permis, zice dl Vlădescu, să stăm liniștiți față de aceste persecuții, ci trebuie să luptăm cu toată energia în contra sistemului de maghiarizare pe care Ungurii continuă a-l pune în aplicare. Noi suntem datori să luptăm cu mult calm, dar' și cu energie în contra maghiarizării fraților nostri. Noi am făcut primul pas spre împăcare cu Ungurii, dovadă visita la Pesta și decorarea celui mai mare dușman al neamului românesc, Jeszensky.

Ungurii n'au ținut samă de aceste avansuri ci, conduși și orbiți de șovinismul lor nebun ca întotdeauna, au început o goană teribilă contra a tot ce e Român — nerespectând nici familia nici limba nici religia fraților nostri. Vorbește apoi despre legile draconice aduse pentru maghiarizarea și botezarea tuturor comunelor și locurilor românești de care sunt legate multe suveniri. Neamul nostru, sfințește oratorul, nu va fi zdrobit ci susținut de Români din Regat; va ști suferi ori-ce persecuții până la ajungerea scopului lor.

Să arătăm Europei, că Ungurii sunt orbi, nebuni în șovinismul lor și că ei periclitează pacea Europei.

După dl. Vlădescu ia cuvântul dl Nenițescu avocat; dînsul arată că sub naționalism se înțelege nu numai totalitatea etnică a unui popor dar' și îndrumarea către prietenia a tutulor popoarelor. — Ungurii nu țin samă de preceptele istoriei și cred că prin legi și decrete se poate nimici un popor.... Ungurii nu ar trebui să uite ca și ei au trecut prin etapa prin care trec azi Români.

Arată apoi luptele naționalităților pentru libertatea națională. Face apoi apel la cetățeni ca să dea tot concursul și ajutorul lor acelora cari vor lupta cu tot deadusul pentru liberarea fraților noștri și în special Ligei culturale.

Ținărul și entusiastul student membru în comitetul național B. Mureșan, arătând luptele, necazurile și chinurile pre cari le îndură Români Transilvăneni din partea Ungurilor zice între altele: „În Ungaria o lege este ca Românul să nu mai fie“.

Demască apoi în toată golitatea ei purtarea nedemnă a Ungurilor de secul în care trăim.

Vorbînd în urmă dl Iorgala despre solidaritatea Românilor se votează următoarea

Moțiune:

Cetățenii Capitalei întruniți în meeting au manifestat în fața monstroasei loviturii ce se dă trecutului istoric al neamului românesc prin legea de maghiarizare în conștiința de-

plinei lor solidarități naționale își exprimă odată cu indignarea lor profundă, deplina lor încredere în mișcarea fraților de dincolo.

Motivul primitiv între aplause prelungite.

Se propune apoi a se trimite o telegramă Metropolitului Miron Românul pentru apărarea intereselor românești în casa maghiarilor.

Mulțimea ca la 10 mii în frunte cu drapelul fetelor române din Sibiu ese pe stradă voină a percurge calea Victoriei, dar' înpe-decați de poliție înainte de a ajunge la palatul regal, s'au rentors după mai multe hârțueli la statua lui Mihai Viteazul, unde au vorbit mai mulți studenți. De aici au plecat la Liga unde deasemenea s'a ținut depre balcon mai multe discursuri.

După acestea mulțimea s'a împrăștiat.
bil.

Din Dieta maghiară.

În ședința de Luni seara a Dietei s'a continuat cu dezbaterile asupra proiectului de lege a provisoratului.

Au vorbit mai mulți deputați din opoziție. Unii au atacat atât de vehement guvernul, încât presidentul a fost nevoit să facă mai multe îndrumări la ordine.

Thaly spune, că dacă partidul independent n'ar fi luat în programul său teritoriul liber vamal, ar trebui să o facă acum. El a crezut că întru câștigarea independenței țării nu se vor găsi în Dietă partide față 'n față; dar' s'a înșelat, majoritatea nu numai că nu luptă pentru câștigarea independenței vamale, ci din contră vrea cu atât mai mult să lege interesele economice ale țării de Austria. Intrebă guvernul ce voiește? trebuie pus capăt jocului de tactică, și pseudoparlamentarismului; mai bine spună pe față, dacă are intențiunea să guverneze prin ordinațiuni. De parlamentarism la noi nu mai poate fi. Primește proiectul de rezoluțiune a lui Kossuth.

Miklós zice, că guvernul a recurs la ajutorul socialiștilor ca să împiedice întrunirea de Duminecă a partidului independent. Nu se teme de pietrele socialiștilor: a stat el în fața tunurilor la 1848. Bánffy a dat cuvântul de onoare, că va trece neschimbat § 16 din legea presei, și cu toate acestea a modificat-o. Nu-i bine să te joci cu onoarea! Arată că pe toți regii cari au călcat jurământul, 'i-a ajuns nemescă. Lui Tisza Kálmán ar trebui Austria să-i dea pensiunea de 8000 fl. ear' nu poporul maghiar. Armata comună luptă numai pentru sold (pres. îl îndrumă la ordine). Recunoaște că terminul e imparlamentar, dar' e adevărat. Trebuie să lăpădam odată după noi lipito-

riile austriace (nouă îndrumare la ordine, gălăgie mare). Respinge proiectul.

Mai vorbesc Illyés Balint și Toth János, ambii contra.

PROTEST

în contra desființării drepturilor naționalităților.

În contra decisului adus de dl Sallacz, prin care a oprit adunarea noastră de Joi, domnii Petru Truța, Dr. Stefan C. Pop și Dr. Ioan Suciu au înaintat în numele alegătorilor români următorul apel:

Magnifice Domnule Primar!

În contra decisului adus sub Nr. 3542 pr. din 22 Decembrie 1897, prin care ne arătați că nu luați la cunoștință și opriți ținerea întrunirii alegătorilor români convocați la Arad pe ziua de 23 Decembrie c.; cu tot respectul,

Apelăm.

Premitem, că față de susmenționatul decis al Dlui primar am cerut prin fir telegrafic dela Excelența sa dl Ministru de interne reg. ungar ca să binevoiască a lua în apărare drepturile libertății legale a noastre și să îndrume pe primar a lua la cunoștință însinuarea, — dar' în urma unui nou decis al aceleiași autorități sub Nr. 3542 ex 1897 Excelența Sa dl Ministru de interne declară, că în lipsa de cunoștință a stării faptice și fără raport oficios din partea autorității subalterne, singur numai pe baza recercării noastre telegrafice nu este în poziția de a schimba decisul primarului.

Față de această dispozițiune vătămătoare pentru drepturile libertății noastre constituționale; față de interpretarea necompetentă a legii și față de deducțiunile și mai vătămătoare ale dlui primar, ne simțim îndreptățiți, ca descoperind adevărată stare faptică, să înaintăm apelată la Excelența sa dl Ministru de interne cu atât mai mult că din însași telegrama dlui ministru, că nu poate schimba dispozițiunile primarului în lipsa cunoștinței stării faptice, reiasă, că însuși înaltul guvern a văzut în procedura dlui primar un atentat neiertat la drepturile individuale și politice cari își au baza în principiile fundamentale ale constituțiunii, căci: o instituțiune fundamentală a statului liber constituțional este acel drept inatacabil al cetățenilor, ca în administrarea și guvernarea statului, indivizi liberi și de aceleiași vederi să contribuie mijlocit la crearea singuraticelor instituțiuni prin păreriile și vederile manifestate în întruniri, exerciând ast-

fel o influență informativă în toate ramurile puterii statului.

Acest drept al cetățenilor și alegătorilor își are baza sa în principiile fundamentale ale constituțiunii și el formează criteriul și condițiunea statului de drept constituțional, — vătămarea lui este nu numai vătămarea drepturilor individuale și politice ale singuraticilor cetățeni, ci a însăși constituțiunii statului și amenință existența acestuia.

Primarul orașului Arad, ca un simplu organ al puterii executive nu și-a dat seamă de aceasta când a adus decisul vătămător sub Nr. 3542, a luat în bătaie de joc drepturile individuale și politice ce sunt bazele existenței statului, și nu a avut în vedere, că călcând drepturile cetățenilor, calcă baza din care derivă acele drepturi de libertate legală a cetățenilor, respective condițiunile și criteriul statului de drept constituțional.

Deși recunoaștem, că nici aceste drepturi individuale și politice nu sunt nelimitate și nu pot fi admise până la degenerare, ba în cazul din urmă puterea executivă este chiar chemată să disoalve o întrunire, — la nici un cas nu o poate opri mai dinainte, lucru care numai atunci ar fi iertat, când scopul întrunirii ar fi antic constituțional și contrar legilor existente.

Astfel de scopuri însă poporul român din patrie nici când n'a urmărit, și astfel nici la întrunirea actuală, — dovadă ordinea de zi ce a fost prezentată, din a cărei fiecare punct reiasă clar, că ea se mișcă în cadrul legalității și a constituțiunii; deci Dl primar n'avea nici motiv, nici drept să ne detragă dreptul de întrunire și să ne trateze în mod volnic și afară de lege, — procedură care evident duce la absolutism.

Dar Dl primar a oprit ținerea întrunirii cu provocare la art. XLIV. § 1 al legii din 1868, și pe acea deducere ce a tras din ea, că „în Ungaria este eschisă organizarea singuraticelor naționalități pe bază etnică fie națională cu eschiderea celorlalte naționalități cari formează majoritatea.

Față de această invocare răspundem, că în legea amintită prin un singur cuvânt nu se pomenește de o asemenea dispozițiune, și Dl primar nici nu este îndreptățit a interpreta legea, — căci în înțelesul constituției numai corpurile legiuitoare sunt chemate a face aceasta, — deducerea ce el a tras este necompetentă, ilegală și neintemeiată. Ca organ al puterii executive el nu este chemat nici a interpreta legile nici a trage deduceri din ele, ci a le executa așa cum ele sunt aduse — căci dacă s'ar admite, ca în aparatul vast al puterii executive fiecare organ să interpreteze arbitrar legile ce garantează drepturile civile, atunci devine iluzoriu menirea legiuitorului, dar în acest

cas ar mai înceta și constituționalismul, — duce numai la absolutism.

Dar deducerea dlui primar mai e neintemeiată chiar și în merit, căci până și intențiunea art. XLIV al legii din 1868 este în contradicție cu deducția făcută de dl primar, dovadă despre aceasta motivarea ce s'a făcut acestui articol de lege, când el a fost prezentat dietei din 1868, încă ca proiect, nu mai puțin și discursurile rostite de contele Iuliu Andrássy și Francisc Deák, din cari reiasă clar, că intențiunea legii este a asigura drepturile individuale și politice a singuraticelor popoare și naționalități din patrie în cadrul constituției maghiare.

Din acestea apare într'un mod neîndoios, că cele înșirate de dl primar pot fi tertipurii polițiale, dar la nici un cas motive juste și îndreptățite spre a opri ținerea unei întruniri.

Protestând deci în contra opririi, declarăm că prin această răpire a drepturilor noastre și prin scoaterea afară din cadrul legii numai s'a sporit șirul nedreptăților în urma cărora națiunea română cu tot dreptul trebuie să fie nemulțumită de actualul sistem de guvernare, fiind aceasta totodată și o probă neîndoioasă, că naționalitățile și în special poporul român sunt despoiate de drepturile lor legale și constituționale, și puse într'o stare afară de lege.

Prin aceasta se mai constată că nenumăratele proteste din partea naționalităților nu sunt agitația unor persoane singuraticice, ci plângerile întemeiate precum și manifestarea gravaminelor în contra călcărilor sistematice a drepturilor libertății constituționale.

Este tot atât de dovedit, că în această patrie naționalitățile nu pretind favoruri și privilegii, ci respectarea exercițiului liber a drepturilor garantate în constituție, în a căroră exerciere ele pas de pas și fără nici o basă de drept sunt împedecate de către organele administrației, precum este aceasta și în cazul de față.

Pentru repararea și validarea acestui drept de întrunire, garantat prin constituția țării și călcat de către primarul orașului Arad, rugăm ca această apelată a noastră să binevoiați a o înainta Excelenței Sale dlui Ministru de interne regesc ungar.

Răspuns lui „Országos Hirlap“.

Dle Redactor! Binevoiește, te rog, am publică reflexiunile mele de mai jos, ce le-am trimis cu posta de astăzi noului ziar guvernamental „Országos Hirlap“ din Budapesta, drept răspuns la noaușle acuze și ofense adresate tinerimei universitare române și în special mie. Eată răspunsul meu:

„Onorată Redacțiune!

În numărul din 24 Decembrie al ziarului dvoastre scrieți sub titlul „Vegyes gyűlés“

In nebunie.

— Novellă —

de

Loth. Brenkendorf.

II

În momentul acesta se apropie o noaună persoană de locul de nenorocire. Era un domn bătrân foarte slab, care veni cu pași repezi dintr'o alee. Era o figură distinsă cu costum închis și o barbă sură, bine îngrițită. Expresia feței îi era inteligentă și energică, dar tenul avea o culoare galbenă bolnăvicioasă, cum au Europeanii cari petrec mai multă vreme în clima tropicală. Depărta cănele care-i eși vesel în cale și se'ntoarse cu curtuosie către Seydorf: „Ce s'a 'ntâmplat domnului meu?“

Seydorf salută respectuos și îi dădu pe scurt și repede explicația cerută. Îndată ce bătrânul află despre ce e vorba, se apropie de rănit.

„După cum se vede e o alterație gravă de creeri“, zise el cu voce adâncă. „Aveți dreptate: prietenul d-voastră nu mai poate sta aici expus la arșița soarelui. Îl vom transporta împreună la un loc umbros.“

Pe lângă toată slăbiciunea, se vedea că se bucură încă de forță fizică destul de mare

și Seydorf observă din grija și delicatețea cu care ridica pe rănit că se pricepe l'a transportarea bolnavilor. În treacăt zise către fecior în limba englezească:

„Leagă cai de un păm și încuie poarta!“

După ce se depărta cu povara grea, se mai întoarse odată către slugă. Dar' acum îi vorbi într'o limbă pe care Seydorf n'o înțeluse. Încă mai curând de ce ajunseră ei la casă, Dhalip trecu înaintea lor, și într'o clipă fu sus la ușe.

Intrară într'o odaie mare, bine aerisită; din cauza căldurei mari transparentele erau lăsate și părea întunecoasă. Pe nenorocitul îl așezară pe o somieră.

„Mai întâiu de toate trebuie vizitată rana, și oprit sângerile“, zise bătrânul, care după ținuta lui părea a fi stăpânul casei. „Ești atât de bun domnule, să-mi ajuți?“

„Aveam intenția să fac chiar singur acest lucru. Dați-mi voie să mă present: Doctor Bruno Seydorf, medic. După cum mi se pare suntem colegi.“

Celalalt ridicase transparentul așa că putea străbate o rază de lumină la bolnav. Din cauza aceasta întârzie cu răspunsul: „Am făcut destulă practică ca medic, pentru a mă putea angagia la un cas atât de ușor. N'am știut însă că am de a face cu

un coleg, altcum îți dam d-tale întâetate, cu atât mai mult că e în joc un prieten al d-tale.

Aici găsești toate lucrurile necesare. Dă-mi voie ca eu să-ți servesc numai ca asistent.“

Dhalip, care intrând în case se desculță, aduse o cutie mare cu lucrile necesare pentru bandagi, și una mai mică cu fel de fel de instrumente hirurgice lucrate fin de tot. Seydorf respiră mai ușor, când văzu că aici se poate pune în practică toată arta medicală pentru nenorocitul lui prieten.

Fără se schimbe multe vorbe zădarnice, lucrară ambii cum le dicta știința. După un pătrar de oră Seydorf terminase cusutul răni ear' celui lalt îi succese să'l aducă la viață.

Cum te simți Werner? zise tinerul doctor? „Mă vezi, și mă recunoști?“

„Da“, răspunse el încet.

„Ce s'a întâmplat cu mine?“

„Te-a aruncat calul de pe șea; dar' din norocire ai scăpat cu o rană, destul de mare la cap.“

Halliger își căută rana. Fața îi se mai înviorase.

„Curios!“ șopti el. „Nu-mi pot aduce aminte. Și când aceasta? — Unde mai adus?“

„În casa înaintea porții careia îți s'a 'ntem-

plat nenorocirea. Nu e nici o prime/die dar' vei fi nevoit să primești ospitalitatea acestui domn, pe câteva zile. Sper că nu veți avea nimic în contră, domnule — scusați, v'am uitat numele.“

„Mă numesc Linden, doctor Robert Linden, zise bătrânul; după ce se deșteptase bolnavul își făcu din nou lucru cu draperia, și după o scurtă pauză zise repede: „În cecece privește ospitalitatea amintită de d-ta, mă tem, că nu te voi putea satisface. Sunt motive cari cu mari regrete mă silesc la aceasta.“

Seydorf ise încreți fruntea. „Nu-mi lua în nume de rău, domnule colegă, sper însă că n'ai spus ultimul cuvânt. Nu voi să zic că toată nenorocirea a cauzat-o cănele d-tale dar' ca om, și mai ales ca medic, și fără aceasta a-ți fi avut datorința a face totul pentru a evita un sfârșit tragic.“

„Și nu vei fi luat în serios vorbele ce le-am zis adineoară spre liniștire i prietenului meu. Cazul e serios! După cum vezi si-a perdut ear' conștiința, și al transporta atât de curând ar fi periculos.“

Doctor Linden nu răspunse. Își suceea barba nervos, și din fața lui se putea ceti lupta internă.

(Va urma.)

... raport despre mișcarea de protestare a cetățenilor independenți din Budapesta împotriva proiectului de lege despre provisoriu. În acest raport riscă următoarele aserțiuni:

1. Că comitetul pentru aranjarea meetingului de protestare ar fi câștigat pentru scopurile sale și pe universitarii români, cu intervenirea carora mișcarea să se pună pe baze mai largi, luând parte și naționalitatea română;

2. că la conferința ultimă a comitetului, ținută Marți în săptămâna trecută ar fi luat parte și conducătorul universitarilor Români, Chendi Ilarion, care a făcut promisiuni, că va pune pe universitarii români în serviciul acțiunii partidului independent;

3. că universitarii români ar avea cunoștință de două apeluri scrise românește și adresate cetățenilor români, ca să se atașeze acestei mișcări, — apeluri al căror cuprins eu l-aș fi declarat de corect (helyes). Dați-mi voie a ve declara, că toate aceste aserțiuni sunt niste scornituri tendențioase și exclusiv fructe ale fantaziei bolnavicioase a reporterului d-voastre.

Tinerimea română — după cât știu eu — n'a luat nici un angajament în chestia demonstrațiilor ce acum le aranjază partidul independent, nici în pertractări n'a intrat cu nime, căci fie demonstrațiile pentru, fie contra guvernului, — când sunt inscenate de partide politice maghiare, pe noi nu ne privesc.

Eu de ședința amintită a partidului independent n'am cunoștință, parte încă n'am luat și nici că am putut lua, plecând eu deja în 14 Decembrie din Budapesta. Prin urmare declarație nici în numele meu, nici în al tinerimei n'am putut face.

Bănuiala, că aș avea cunoștință de cele două caraghioase apeluri ale „comitetului hel fără de nume” și că ași fi aprobat cuprinsul apelului al doilea în care se invită românimea „a urma crezul politic al domnului Mocsenyi”, — e absolut falsă.

După aceste desmințiri, cări, sunt sigur, le veți comunica în proximitatea numărului „Országos Hírlap”, — dați-mi voie a ve declara, că procedura, de a ne amesteca pe noi universitarii români în toate treburile dvoastre, de a ne urmări și denunța prin reporteriașii dvoastră, nu servește cinstea și buna-reputație a ziaristicii maghiare.

Sibiu, în 27 Decembrie 1897

Cu stimă:

Ilarie Chendi.

Din România.

Decorațiuni.

M. S. Regele a acordat autorizațiunea de a purta ordine străine următoarelor persoane:

Coroana de Fer cl. II (Austria): d-lui colonel N. Tătărescu, secretarul general al ministerului de resbel.

Meritul Civil (Bulgaria):

În gradul de comandor, d-lui Ștefan P. Christu, prefect al județului Vlașca.

În gradul de oficer, Cucerniciei Sale arhimandritului Dionisie P. Simionescu, superiorul mănăstirii Predeal și al bisericii din Bușteni.

Sf. Alexandru (Bulgaria): în gradul de cavalier, d-lui locotenent Dim. Poenaru, de la comendura pieței București.

Alegerea de rector.

Luni seara la orele 6 și jumătate s'a făcut la Universitatea din București alegerea pentru locul de rector rămas vacant.

Au fost 52 votanți.

Din acest număr au intrunit: dl C. Dimitrescu-Iași 25 voturi, dl Gr. Ștefănescu 36, dl V. A. Urechii 22, dl T. Maioreșcu 22, dl Măldărescu 13 și dl Istratie 7 voturi.

Ministrul instrucției e liber să aleagă pe unul din cei trei candidați cari a intrunit mai multe voturi.

Sindrofe despre dinți.

Pe lângă necesitatea de a îngriji dinții spre a-i conserva în contra boalelor care îi ating cu o înlesnire uimitoare, aceste organe sunt obiectul unei întrețineri minuțioase din punct de vedere estetic.

Intr'adevăr cele două șiruri de dinți sunt de un efect colosal pentru frumusețea sau urtjenie; de aci dar' o îndoită îngrijire de a-i ține sănătoși și frumoși. Un cap frumos admirabil e desigur, dacă buzele lasă să se întrevadă dinți urși, negri, roși de carie; o persoană curată cu exterior plăcut, devine de nesuferit dacă își arată dinții în stare rea sau dacă e știrbă.

Trebuie dar' să se mire cineva, că multă lume se suferă cu dinții murdari, negrijiți și mâncați de carie. E trist ca cineva să vadă cum organe din ființa lui sunt prada boalei și să asiste nepăsător la acest desastru, când cu toții știu, că cauza este numai neglijența.

O gură rău întreținută e pricina a o mulțime de neajunsuri și boale; pe lângă lipsa de atențiune se mai adaugă și susceptibilitatea și frica drept cauze cari au de consecințe sigură neglijarea sănătății gurii, care este în strinsă legătură cu sănătatea întregului corp: dinți bolnavi, dureroși, incompleți, execută o masticatie rea; o masticatie rea dă foarte ușor o indigestiune și de aci o mulțime de afecțiuni supărătoare și periculoase.

Toți poezii au cântat gura, buzele, dinții, de sigur pentru-că sărutul este coroana de lauri a amorului; dar' vai! de câte ori primul sărut a fost și cel din urmă, doamnelor! Dator e deci cineva să-și întrețină în cât mai bună sănătate gura și dinții.

Solomon zicea reginei Sabba: „dinții voștri sunt frumoși și albi ca o turmă de oi tinere, tuse și spălate de curând”. Se vede că și anticul rege—profet da multă atențiune gurei.

Și cu toate astea nimic nu e mai ușor de întreținut decât igiena gurei. Un împărat roman zicea soției lui care i-se plângea de continue dureri de dinți: „doamnă, dacă doriți să păstrați frumoșii d-voastre dinți forța și soliditatea, spălați-vă cât de des gingiile cu apă proaspătă”. Și în adever apa proaspătă e foarte bună apă de dinți și... e foarte efțină.

Ovidiu în opera sa asupra „Artei de a iubi” se arată foarte entusiast de frumusețea dinților și dădea patricienelor romane sfaturi pentru a-i întreține și repara.

Așadar' să rămăie stabilit, că pe lângă îngrijirile ce cineva trebuie să dea dinților spre a-i conserva de boale, dinții cer îngrijiri multiple și minuțioase care să-i ție curați, albi și strălucitori de frumusețe. Doamnelor, cari jumătate din viață și-o trec prin și pentru cochetărie, le voi spune că această artă (cochetăria) nu e nici de cum nouă; sfatul lui Ovidiu de a se spăla dinții cu apă rece, nu găsi acreditate în fața doamnelor cari începură să inventeze și să se servească de o mulțime de dentifricii, și arsenalul unei patriciene rivalisa cu acelu al celei mai cochete și elegante doamne din zilele noastre. Se făceau pe atunci prafuri de dinți din flori de trandafiri uscate la soare, și celebra *Messalina* întrebuința pe lângă aceasta, sarea de amoniac și praf din coarne de cerb arse.

Totdeauna doamnele au înțeles că dinții le sunt o podoabă prețioasă și spre lauda lor s'au ocupat de aceste organe cari le împodobesc atât de bine când sunt bine întreținute, și le strică tot farmecul fisionomiei când sunt neglijate.

Rousseau a zis: „Nu e urtă o femeie cu dinții frumoși”. Numai buna conservare de albeață, strălucire acestor 32 de perle cu cari ne-a înzestrat natura și cari constituie una din cele mai frumoase podoabe ale femeii. Inchipuiți-vă, într'adevăr o persoană tinăru cu ochi frumoși, un nas plăcut, păr frumos și abundent, dar, cu dinți urși, puși unul peste altul, roși, negri, și veți observa că tot farmecul lipsește. Inchipuiți-vă și o

femeie cu figura banală; această fisionomie vi-se va părea plăcută, dacă e împodobită numai de dinți frumoși.

Accasta este atât de adeverat, că o frumoasă dentițiune se observă numai decât chiar la bărbați. Dinții frumoși îndulcesc trăsările aspre ale feței bărbatului și răspândesc pe figura lui o dulce amabilitate; dar' de dinți frumoși și bine întreținuți are nevie mai cu seamă femeia, pentru-că după legile naturii ea trebuie să placă bărbatului, înainte ca acesta să-și simtă inima atinsă, captivată.

NOUȚĂȚI

Arad, 28 Dec. n. 1897.

Târg în Buteni. Târgul mare din Buteni se va ținea în 3 Ianuarie viitor.

În favoarea maghiarizării de nume. Nu merge ca destulă înălță maghiarisarea, trebuie luate măsuri extraordinare! așa grăește un ordin al ministrului Perczel, trimis la vicișpanul comitatului Arad. De aci înainte petițiunile pentru maghiarisarea numelor trebuie înaintate ministrului „extra ordinem”. Și ca „sus” încă să meargă treaba iute, să impune vicișpanului îndatorirea să se îngrijască ca petițiile să fie bine ajustate, dacă nu — avanti!

Ungaria va fi acum salvată.

Slabă nădejde. Magnificul rector *Herzeg*, presidentul societății culturale „Nemzeti Szöveg”, cuprins de dorul să vadă mare și puternică această asociație a lansat liste de subscripții ca să verbvoeze membri din întreaga țară. O listă de acestea a fost trimisă și fibirului din Siria. Însă ce decepție! fibirul a retrimis lista goală, deoarece ce nu s'a găsit nime care să dorească se facă parte din societate.

Slabă nădejde!

Profesor — bandit. Profesorul de botanică de la școala bulgară reală din Kióprul, cu numele Iordan, a făcut vara trecută cu elevii săi o excursiune. Pe drum au fost atacați și jefuiți de o bandă de tihari, cari luând cu sine un elev, pe fiul celui mai bogat comerciant din Kióprul, au dispărut. Părinții evului deținut au trebuit să plătească o sumă mare pentru eliberarea fiului lor. După un timp oare-care autoritățile au pus mâna pe o parte din faimoasa bandă de hoți și — spre mirarea tuturor — se constată acum, că profesorul Iordan a făcut parte din ceata hoților, cari cu consimțământul lui au săvârșit răpirea băiatului. Urmarea a fost, că profesorul hoț a fost pedepsit cu 5 ani temniță ordinară, ear' colegii săi cu 2—3 ani.

„Enciclopedia Română.” A apărut fasc. VI., pag. 473 — 568, care cuprinde peste 1100 articole, adică aproape întreg restul titlilor cu inițiala B. (Beurnonville — Brândză).

Acest fascicol se distinge față cu cele premergătoare prin bogăția extraordinară a materiilor de interes special românesc. Astfel găsim aici între articolele geografice: Bicăz, Bihor, Bistrița, Blaj (ilustr.), Bocșa, Botoșani (ilustr.), Brad, Braila (ilustr.), Bran, etc., ear în materie istorică rom: Bogdan și Bolochoveni (de D. Onciu), Bogomilii (de I. M. Străjan), Bonfinius și Bornemisza (de I. M. Moldovan), Brancoveanu, etc. Cu deosebire bogat este materialul biografic rom., din care amintim art. Bianu, Bibescu, Blajovici, Blaramberg, Bob, Bodnărescu, Boerescu, Bogdan, Bohățiel, Bojadjii, Boiu, Bojinca, Boliac, Bolintineanu, Bologa, Borgovan, Bosco, Bosian, Botta, Brailoiu, Bran, Branisce, Brândză, etc. Dintre celelalte articole mai însemnate remarcăm: Biblioteca (B.-le rom.: de Radulescu Motru), Boalele mentale (Dr. Sutz), Bocet (M. Străjan), Bordeiu (Dr. I. Felix), Botanica, Inst. bot. și Grăd. bot. (M. Vlădescu), Așezemintele Brancovenești, etc. În fine mai amintim art. Boemia (Urban-Iarnik). Ilustrațiunile (executate de renum.

firmă Angerer et Göschl în Viena), sunt foarte frumoase. De interes deosebit sunt: Catedrala, mitropolia și institutele culturale din Blaj, Institutul botan., florăriile și planul grădinei botanice din Cotroceni, liceul și bis. Sf. Gheorghe din Botoșani, planul portului și un tablou al docurilor din Braila, Așezemintele Brancovenești din București, apoi mai multe ilustr. de zoologie (Blennius, Bison), etc.

Fascicolul VI., față cu cele premergătoare denotă un nou și însemnat progres; el arată că direcțiunea Enciclopediei, trecută peste greutățile începutului, înaintează cu pași tot mai siguri în realizarea uriașei sale întreprinderi.

Abonamentele se fac la librăria W. Krafft, în Sibiu, și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă — (30 fasc. - fl. 30. sau prețul de prenumerare se poate plăti însă și în rate pentru câte 5 sau 10 fascicole à fl. 1. — totdeauna anticipativ. Abonațiilor li-se trimite numai fascicolele plătite înainte.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boalele de copii, se recomandă cu multă căldură Medicamentele Kneippiane pregătite strict după îndrumările celebrului S. Kneipp, și întrebuințate cu cel mai mare succes de mii de bolnavi.

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Kroassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Învităre la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1898 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI”

ULTIME ȘTIRI

In contra Chinei.

Berlin, 28 Dec.

Germania, Rusia și Franța au ajuns la conțelegere în privința acțiunii contra Chinei.

Din comisiunea budgetară.

Budapesta, 28. Dec.

Ministrul Perczel a declarat, că din cauza stării slabe financiare, reformele administrative nu vor putea fi aduse înaintea Dietei nici anul viitor.

Editor: Aurel Popovici-Barcanu.

Redactor responsabil: Ioan Rusu Sirianu.

Bibliografie.

A eșit de sub tipar! „Gramatica Română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. se poate căpăta și al administrația „Tribuna Poporului.“

A apărut și se află de vânzare la administrațiunea foii noastre „Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii; Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. cumpărătorii capătă rabatul convenit.

„Liturgia Sfântului Ioan Cristostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericesti, pentru corul școlărilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Din „Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș în Caransebeș a apărut Nr. 6 „Dela Sate“ piesă populară în 4 acte, în dialect bănățan de N. Macovișteanu. Piesa e scrisă pentru societăți de diletanți și pentru cei-ce se ocupă cu studiul graiului bănățenesc.

„Biblioteca Noastră“ apare în fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“, (sub presă). — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie tr.

Poesii de Aurel Ciato. Un elegant volum de peste 100 pagini, cuprinzând 40 de poesii dragălașe atât prin gândirile, cât și forma în care sunt turnate. Prețul: pentru Austro-Ungaria 1 fl, pentru România 2 lei 50 bani.

Istoria Patriei și elemente din Istoria Universală tractată după metoda biografic în două cursuri concentrice pentru școlile populare române de Ioan Dariu.

Carte aprobată de Inaltul Ministru r. ung. prin ordinațiunea ministerială dto. 20 Dec. 1888. Nro. 37,358; și de Vener. Consistoare Archidiec. din Sibiu, Arad și Caransebeș etc.

Prețul unei exemplar broșat c. — 50 filler 05 fl. — 25 cr. (Cu portretele mai multor regenți și bărbați alesi).

Edițiunea a IV-a revăzută. Brașov, 1898. Editura librăriei H. Zeidner.

Jertfa Creștinilor. Comentariu al liturgiilor bisericești grecești, compus de Dr. Victor Szimigeleski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Preaveneratului Ordinariat metropolitan de Alba-Julia și Făgăraș. Blaj. 1897 Tipografia seminarului archidieceșan. Prețul 1 fl. 5 cr. s'au 2 lei 20 bani. Editura autorului: Venitul curat va fi o contribuție la formarea unui fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897. Prețul 1 fl. 50 cr.

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la Universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești“.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like Grâu de frunte, Secara, Orzul, Ovșul, Cucuruzul.

Prețul făinei:

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like Făină albă, Făină pentru pâne.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like Tărâțe.

Tergul de rimători din Budapesta

dela 10 Dec. n. 1897. Rimătorii din Ungaria se vând: părechii, greutate dela 250—280 chlgr., cu 52 1/2—53 cr. per chlgr.; de greutate dela 300—350 chlgr. 51 1/2—52 1/2 per chlgr. Rimători de Sârbia, se vând: părechii greutate dela 240—260 chlgr. în su, cu 48—51 cr.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor. Grâu de toamnă fl. 12.65—13.25; grâu ce primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (porumb) fl. 4.96—5.05; ovăș fl. 6.40—6.70; sâcără fl. 8.55—8.65.

CONCURS.

(118) 1—2

La institutul de credit și economii „ZLAGNEANA“ din Zlatna este a se ocupa în mod provisor postul de COMPTABIL sub condițiile:

- a) Salar anual de 300 fl. v. a. solvibili în rate lunare anticipative.
b) Cuartir și pentru încălzit lemnele necesare.
c) Cererile provăzute cu documentele necesare sunt a se înainta Direcțiunii cei mult până la 15 Ianuarie 1898 st. n.
d) Unui comptabil înzestrat cu toate cunoștințele teoretice și practice și de u caracter onorabil, Direcțiunea îi va vota la timpul seu și o remunerație po rivii împrejurărilor.

Din ședința Direcțiunii ținută în Zlatna la 12/24 Dec. 1897.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Main table with multiple columns showing train routes (Arad-Budapesta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Seghedin-Arad, etc.) and corresponding fares in different currencies (dim., a. m., seara).